

NSD 2015-03-22

På MÖTET. Tarja Leinonen, Olle Holmstrand och Mattias Johansson (ordförande Övertorneå Naturskyddsförening). Bild: Urpo Taskinen

”En gruva i Rompas skulle bli i Aitik's storlek”

ÖVERTORNEÅ En gruva i Rompas skulle kunna bli en gruva i Aitik's storlek. Det är budskapet från Olle Holmstrand, professor i teknisk geologi.

Övertorneå Naturskyddsförening har haft årsmöte, det var där som Olle Holmstrand höll föreläsning om uranbrytningen och gruvprospekteringen i Rompas.

All gruvbrytning ger påverkan på naturen, avfall, risk för påverkan på vattenomsättning och vattenkvalitet samt risk för oväntade händelser.

– För att komma åt malmen i Rompas-området behöver man komma ett par hundra meter ned i backen och det betyder att det skulle handla om ett stort dagbrott där, i stor skala skulle det kunna bli en gruva i stil med Aitik, säger Olle Holmstrand som fortsätter:

– Det skulle skada naturen på ett närmast katastrofalt sätt.

Olle Holmstrand efterlyser en annan process inför prospekteringar - undersökningar - av det slag som Mawson Resources Ltd nu gör i Rompas:

– De säger ”vi håller bara på med undersökningar” och det låter oskyldigt, men vi ska komma ihåg att undersökningarna görs för att man vill etablera en gruva. De slutliga effekterna, en gruvans miljöpåverkan, borde vägas in från första början. När fyndigheterna är kända så är det lätt att fyndigheterna imponerar och etablering blir svår att stå emot.

– En alternativ användning av Rompas-området skulle tveklöst vara inom turismen, att försöka få dit folk som är genuint naturintresserade.

Rompas-området har stora naturrikedomar som exempelvis gammelskog och Natura 2000-områden.

– Vi ska genomföra ett inventeringsläger i mitten av augusti i år. Olli Manninen, en av Nordens främsta inventerare, kommer och vi tror att många vill hjälpa till i arbetet för kartlägga hotade växter med mera och göra en naturvärdesbedömning, säger Urpo Taskinen, som arbetar för Naturskyddsföreningen i länet.

– Syftet är att de internationella investerarna ska förstå att här finns ett stort motstånd, att vi vill skydda de höga naturvärdena.

Områdena där Mawson prospekterar är på gränsen mellan kommunerna Ylitornio och Rovaniemi.

– Via Tengeliöjoki, som rinner ut precis mitt för Övertorneå, kommer Torneälvens vattensystem att vara i farozonen, säger Urpo Taskinen.

Stora halter av uran är ett stort problem för att det vanligtvis ligger med guldet i malmen och då det är vattenlösligt mineral sprider det sig lätt.

”Uran är ett giftigt och radioaktivt ämne och efter brytningen blir cirka 80 procent av uranet kvar i området i brytningsresterna varifrån det kan fortsätta läcka ut under mycket lång tid” säger Övertorneå Naturskyddsförening.

Samarbetet med finska motsvarigheten till svenska Naturskyddsföreningen har inletts.

”Ingen urangruva vid Torneälven” heter projektet som just inletts här, Tarja Leinonen som tidigare arbetat med gruvfrågor inom finska Naturskyddsföreningen är anställd i projektet vars syfte är att uppmärksamma gruvplanerna för allmänheten och att stoppa dem.

– Vi är tidigt i processen jämfört med Finland, där har de jobbat i flera år med det här, säger Urpo Taskinen.

Lotta Nilsson

0923-695 72